

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၣ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးပှၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပှၤ

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်

လၢမ့ၤ ၁၈သီ, ၂၀၁၈ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢၢ်နီၣ်ဂံၢ်-18-1-NB1

တၢ်ထီၣ်ဒုးသဝီဖိ, တၢ်ဒုးဆဲးကထီၣ် ဒီးတၢ်ယုၢ်အိၣ်ကမံၤလၢ မ့ၢ်တြီၢ်ဒီးတီအူကီၢ်ရှၢၣ် ၆
လၢယနူၤအါရံၤ တုၤ လၢအုၣ်ဖျၢၣ် ၂၀၁၈နံၣ်.

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်တုၤထီၣ်ကျဲ, တၢ်ထီၣ်ဒုးသဝီဖိ, တၢ်ဒုးဆဲးကထီၣ် ဒီးတၢ်ယုၢ်အိၣ်ကမံၤလၢ အကဲထီၣ်အသး ဝဲလၢယနူၤအါရံၤ တုၤလၢအုၣ်ဖျၢၣ် ၂၀၁၈နံၣ် လၢဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် ဒီးဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် တီအူကီၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

- သဝီဖိ ၂,၂၉၅ ဂၤလၢအအိၣ်လၢ ခုပူၤ, စီၤမ့ၢ်ပျီ ဒီးလၢမ့ၢ်ပျီကရူၣ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်သုၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယုၢ်အိၣ်ကမံၤလၢတၢ်လီၤဂၤ ခိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒီးတၢ်ဒုးဆဲးကထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုး ဒီးကညီဒီကလုာ်တၢ်ထီၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) အဘၢၣ်စၢၤ ဝဲလၢမးရှး ၂၀၁၈နံၣ်အနံၤန့ၣ်လီၤ.
- ဝဲလၢယနူၤအါရံၤ, ၂၃သီ, ၂၀၁၈နံၣ်, မ့ၢ်ဟါလီၤ ၄:၀၀ အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးရှၢၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၇) လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤဒုးယၤသုးမ့ၢ် တၢ်ပာ်ဖိလၢတၢ်တီခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤလၢ သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဝဲၤစိသ့ၤ ခးဝဲ KNLA သုးဒု(၅)လၢအအိၣ်လၢ KNLA သုးရှၢၣ်(၅) တၢ်ပာ်ဖိလၢ တၢ်တီခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤလၢသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိစိလုယုၤမူ ဝဲကါနံၤခွဲတၢ်လီၤ, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်အဂၤ ၈၀၀ လၢအအိၣ်လၢ တီအူ, ချၢၣ်လွံၤထူၣ် ဒီးမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်သုၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျိထီၣ်အသး ဒီးဘၣ်တၢ်သုၣ်ညါစ့ၢ်ကီးအီၤလၢ တရံးပျီတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, သဝီဖိအဂၤ ခံၤလၢအအိၣ်လၢ က---သဝီဘၣ်တၢ် ပညိၣ်ခးအီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးရှၢၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၅) လၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤဒုးယၤနီၣ်ဂံၢ် (၁၃) တၢ်ပာ်ဖိလၢ ဝဲလၢဖုၤတြၢၢ်အါရံၤ, ၁၂သီ, ၂၀၁၈နံၣ် ဝဲဆိခိၣ်တၢ်လီၤ ဘူးဒီးခ---သဝီန့ၣ်လီၤ.¹

¹တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤအီၤလၢ KHRG ဝဲၤဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး ဒီးသနူၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဟဲခိၣ်သးလၢလီၤကဝီၤပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိဖဲတီအူဒီး မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် လၢအဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအီၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲလီၤကဝီၤပှၤဂ့ၢ်ဝိခွဲး ယာ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ အဂီၢ်ဒီးဒိၣ်ဖး ကနူၤအါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်လဲၤခိၣ်တဖၣ် လီၤလီၤဒုးဝဲဒီး သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤကလံာ်မိးပူၤအတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ

စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅တၢ်မၤထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ^၁တၢ်အလီၢ်ခံ KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်အါမးလၢ အပၣ်ဖျါထီၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးကက့ၤကဲထီၣ်ကဒါ ဖဲတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤ ကျဲအဆၢကတီၢ် ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတၢ်မၤအၢၣ်သီသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲအိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤဒ်လၢအပူၤကွံာ်အသိးန့ၣ်လီၤ. KHRG ဒီးန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ ကီၢ်ရၢၣ်လၢကညီကီၢ်စၢ်အပူၤကိးဘၣ်ဒုးလၢအပၣ်ဖျါထီၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ထံၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် လုၢ်သ့ၣ်ခါပတ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါ ဒီးမၤအါထီၣ်သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤကမၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလၢအမ့ၢ် တၢ်လဲၤခိပတ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ပၣ်နီၣ်လီၢ်, မၤအါထီၣ်အသုးနီၣ်ဂံၢ်, ဆၢအါထီၣ်သုးစုကဝဲပိးလိဒီးကျိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢသဝီဖိတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်, မၤဂ့ၤထီၣ်သုးကလၢ ဒီးဆၢအါထီၣ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဆိမိၣ်ထံၣ်စိဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ကတိၤအသးလၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်လၢ အကတၢ်တသ့ဖဲ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်တဘျီအံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲဝဲ ၂၀၁၈န့ၣ်စးထီၣ်သီသီအဆၢကတီၢ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုး ဒီး KNLA သုးအဘၢၣ်စၢၤ ဖဲတီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ဒီး မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အယီၤ သဝီဖိ ၂,၂၉၅ ဂၤ လၢအအိၣ်လၢ ခုပူၤ, လၢမုၢ်ပျီ ဒီးစီၤမုၢ်ပျီကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွံာ်လၢအနုသဝီ စးထီၣ်ဖဲလၢမးရှး ၃သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဖုၣ်ဆၢအိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သး(ပယီၤသုးခးသဝီဖိ) အဂၤခံခါ လၢလူၤသီကီၢ်ဆၢအပူၤလီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်တခါအဖီခိၣ် ခိဖျါလၢသဝီဖိလုၢ်ပူၤဖျးသးချုးအယီၤ တဒုး အိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပျၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဆၢဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးခံခါတခါ ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢၣ်,၅သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်သံတၢ်ပျၢ်န့ၣ်လီၤ.

တဖၣ် ဒီးန့ၣ် KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် လၢကတီၢ်ထီၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢဒီးန့ၣ်ဘၣ် လၢပျီပူၤတဖၣ်ခဲလၢ ဖဲဘၣ်တၢ်မၤအီၤအကျိၣ်အကျိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးဝံၤဒီး တၢ်ကျိၣ်ထံအီၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤပုၤလၢအ တူၢ်ဘၣ်တၢ်အဂၤအတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်မၤဘၢအဂီၢ်အကျိၣ်လၢအကါခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၤဖျါအဂၤလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤ ဖးလီၤဆူတၢ်ကစီၣ်အကလုာ်, တၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးအန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤလၢအ ဘၣ်ထွဲလိာ် သးတဖၣ်တခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ် ဝံသးစူၤကွၢ်ဘၣ်လၢ KHRG တၢ်ကစီၣ်သန့တက့ၢ်.

^၂ဖဲလၢအိးကထိဘၢၣ် ၁၅သီ ၂၀၁၅န့ၣ်အန့ၢ် ကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢ ယုာ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤ ဂုဗုလၢအဘၣ်တၢ်ကွၢ်မုၢ်အီၤလၢကီၢ်ပယီၤထံၣ်ကီၢ်ဒီးအံၤ ဆဲးလီၤဝဲထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျိၣ်အံၤ ဒုးကဲထီၣ်ဝဲဒ်တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ် ခိဖျါလၢကလုာ်န့ၣ်သုးဖိၣ်စုကဝဲၤ ၁၅ဖုအကျိၣ် ထဲဒ်ပုၤ စုမုၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျိၣ်အယီၤ လီၢ်ကဝီပူၤ တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢ ကလုာ်န့ၣ်လၢတဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဟီၣ်ကဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤ ပကထံၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လံာ်တၢ်ကစီၣ်ရဲထၢၣ်ဟံၤဖျါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢအမ့ၢ် “[Myanmar signs ceasefire with eight armed groups](#),” Reuters, October 15th 2015 န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျိၣ်အံၤ ထံၣ်ကီၢ်ဂၤပုၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ် ထံၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိတလဲသးလၢအဂ့ၢ် (ကွၢ်ဖဲ, “[Myanmar: UN chief welcomes ‘milestone’ signing of ceasefire agreement](#),” UN News Centre, October 15th 2015), ဘၣ်ဆၢခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ စီၤမူတူစုဖိအတၢ်ဆၢတဲာ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ထီၣ်ဆူၣ်လၢ ကညီဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢဖိဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢကရၢတဖၣ်အဂီၢ် ခိဖျါလၢတၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျိၣ်အံၤ တမ့ၢ်ပုၤအါဂၤတၢ်အၢၣ်လီၤဆၢတဲာ်ဘၣ် ဒီး NCA အံၤမ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အကမၤဘၣ်ဒီးက့ၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အမ့ၢ်အတီ (ကွၢ်ဖဲ, “[Without Real Political Roadmap, Nationwide Ceasefire Agreement Leads Nowhere...](#),” Karen News, September 1st 2015), န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးလီၤထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတၢ်အၢၣ်လီၤအံၤ ပိာ်ထွဲဝဲ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးပတြီၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ တၢ်ဆဲးလီၤအီၤလီၤ ကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢ ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆိတလဲသးအံၤအဖီခိၣ် KHRG မၤဝဲတၢ်ပာ်ထံၣ်နီၤဖးပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုးယာ်တၢ်အိၣ်သး စးထီၣ်လၢတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးပတြီၤ (ကွၢ်ဖဲ, [Truce or Transition? Trends in human rights abuse and local response since the 2012 ceasefire](#), KHRG, May 2014), န့ၣ်လီၤ.

သွပ်တဖန် အိပ်အိပ်ထိုင်လော့ KNLA ဒီးကီပယီသုးသွပ်တဖန်အဘၢၣ်စၢၤ စးထီၣ်လၢ လါမးရှး, ၂၀၁၈နံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဖျၢၣ်အိပ်ထီၣ်အံၤအယီၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤသွပ်တဖန် အိပ်ထီၣ်လၢအဝဲသွပ်တဖန်အဘၢၣ်စၢၤစးထီၣ်လၢ လါမးရှး, ၂၀၁၈နံၣ်လံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.⁵

KHRG လီၤကဝီၤပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤ ဟံၤဖျါထီၣ်လၢ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကီပယီသုး, လီၤကဝီၤဂၤဒၢးလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီး ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်လၢ လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် တဘျုးဘျီညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ် ခိဖျါလၢ ကီပယီသုးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လဲၤတလၢကွံၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်လီၤ လၢကတုၤထီၣ်က့ၤအကျဲလီၤလံၤ ဆူသီလုၣ်ကျဲ စးထီၣ်လၢ ဆၣ်လီၤကွံၣ်သုးကလၢ ဒီးကတုၤတုၤလၢ ထိးမုၢ်ပျဲၤမဲသုးကလၢ လီၤဆူ KNLA ဟူးဂဲၤတၢ်လီၤ လၢသုးက့ၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်လံၤလံၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လဲၤလွံၣ်ဘျီ ဖဲလါမးရှး, ၅သီ, ခံဘျီဖဲ လါမးရှး, ၆သီ, ဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကဒီးအသီတဘျီ ဖဲလါမးရှး, ၇သီ, ၂၀၁၈နံၣ်ဖဲလၢမုၢ်ပျီ ဒီးခူပူၤကရူၢ်သွပ်တဖန်အဘၢၣ်စၢၤ, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိလၢ အယုၢ်တၢ်ဒုးသွပ်တဖန် ဟံၤဖျါထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးသွပ်တဖန် ဆူ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤအအိၣ်လၢ တၢ်တုၤထီၣ်ကျဲအံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ် ထဲလၢကီပယီသုးအဂီၢ် ခိဖျါလၢအဝဲသွပ်ကသူဝဲလၢ သုးတၢ်ပညိၣ်တိၢ်ကျဲၤဂီၢ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. သီလုၣ်ကျဲအံၤ တကဲထီၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်လၢ သဝီဖိသွပ်တဖန်အဂီၢ်ဘၣ် ခိဖျါအဝဲသွပ်မုၢ်တုၤထီၣ်ကျဲဆူသီလုၣ်ကျဲအံၤ ကလဲၤခိဖျါဘၣ်ဟးဂီၢ် သဝီဖိသွပ်တဖန်စံၢ်လီၤ, ခုးလီၤ ဒီးပုၤတတၢ်သွပ်တဖန်လၢအအိၣ်လၢ စီၤမုၢ်ပျီ, လၢမုၢ်ပျီ ဒီးခူပူၤကရူၢ်သွပ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသွပ်တဖန်ဟံၤဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ တၢ်တုၤထီၣ်ကျဲအံၤ တၢ်မုၢ်ပညိၣ်အီၤလၢ အကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ်လၢသဝီဖိအဂီၢ်တခီ ဖဲသဝီဖိခံၣ် လဲၤခိကီပယီသုးသီလုၣ်ကျဲလၢတၢ်တုၤထီၣ်တၢ်လံၤအီၤလၢကလဲၤပူၤအိၣ်တၢ်အိၣ်အခါဘၣ်မနုၤအယီၤလၢ ကီပယီသုးသွပ်တဖန် ခးအဝဲသွပ်ဒီးကျိ ဖဲအဝဲသွပ်ခိကျဲအခါန့ၣ်လဲၣ်.

ဖဲလါအုၢ်ဖျၢၣ် ၄သီ ၂၀၁၈နံၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ် ကဒီးအသီတဘျီလၢ KNLA ဒီးကီပယီသုးရှၢၣ်လၢအဟူးဂဲၤလၢ ခူပူၤကရူၢ်သွပ်တဖန် အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲဝုၤဒုးတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိ လၢအအိၣ်လၢဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်တဂၤ ဟံၤဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၈နံၣ်စးထီၣ်လံၤလံၤ ကီပယီခိၣ်ချ့သုးရှၢၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၀၃) ဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢ မဲးပြဲး, လုဖိထၣ် ဒီးထံသဒိၣ်ထၣ်ကရူၢ်သွပ်တဖန် ခိဖျါဟူးဂဲၤလၢကမုၢ်ၢ်သွပ်တဖန်အိၣ်ဆိးတၢ်လီၤ ဒီးလဲၤတလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်လီၤခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢအဝဲသွပ် လဲၤတလၢခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ်ဟံၤပနီၣ်အလီၤ ခဲအံၤခဲအံၤအယီၤ ဖဲလါမးရှး, ၁၅သီ ၂၀၁၈နံၣ်အနံၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကီပယီခိၣ်ချ့သုးရှၢၣ် (၂၀၃) လၢအအိၣ်လၢ ကီပယီခိၣ်ချ့သုးတြီၢ်(၂၂) တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲ အဖိလၢ ဒီးKNLA သုးဒု (၃) လၢအအိၣ်လၢ KNLA သုးရှၢၣ် (၁၀၂) တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဖဲ ဝုၣ်သိခိၣ် ဒီးမဲးကွံၣ်ခံအဘၢၣ်စၢၤ ဖဲဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆ---သဝီဖိသွပ်တဖန် ဟံၤဖျါထီၣ်လဲၤဆူ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤအအိၣ်လၢ ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အခါ ကီပယီသုးသံခံၣ်ဒီးဘၣ်ဒိ ဝဲခံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီပယီသုးဒွဲၣ်အူထီၣ်စ့ၢ်ကိး KNLA တၢ်သမံသမိးတြီၢ်လီၤ ဖဲဝုၣ်သိခိၣ် တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.⁶

⁵ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသွပ်တဖန် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ဟံၤဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအီၤတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

⁶ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသွပ်တဖန် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ဟံၤဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအီၤတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤ ဖဲလၢမးၤ ၂၈သီ ၂၀၁၈န့ၣ် ဒီးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ KNLA တၢ်သမံသမိး
တြၢ်တၢ်လီၤ လၢအဘူးဒီးဆ---သဝီ လၢဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်အူထီၣ်အီၤ လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးၤ (၂၀၃) လၢအ
အိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၂၂) ဒီးဒွဲၣ်အူဝဲ ဖဲလၢမးၤ ၁၅သီ ၂၀၁၈န့ၣ်တၢ်ဒုးဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ.
[တၢ်ဂီၤ- KHRG]

ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးၤ (၂၀၃) အသုးဖိအဂၤ၅၀ ကလဲၤဝဲလၢ ဒည---သဝီအဂီၢ် KNLA တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တ
ဖၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဝဲအယီၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တချုးကီၢ်ပယီၤသုးလဲၤလၢ ဒည---သ
ဝီအခါ အဝဲသ့ၣ်မၤလီၤ လီၤကဝီၤသဝီသးပှၢ်တဂၤ လဲၤထံၣ်လိာ်အသးဒီး KNLA သုးဒုး(၃) လၢအဝဲသ့ၣ်လီၤန့ၣ်
လီၤ. သဝီသးပှၢ်ဘၣ်လဲၤတဲ KNLA လၢကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်အဝဲသ့ၣ် ဒီးမၤ KNLA သုး
လဲၤထံၣ်လိာ် အီၤဖဲ င---သဝီ နံသိးကယုန့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ KNLA အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၤလဲၣ်ဂ့ၤနီၤလဲၣ်ဂ့ၤ KNLA ပှၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် တလဲၤထံၣ်လိာ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ် ဒီးပှၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ,

“ပလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ် လၢအပူၤကွၢ်တဘျုးဘျီလံၤ. တဘျီလၢလၢ ဖဲပလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်
ထီၣ် ဃုထီၣ်ဝဲလၢ ကလဲၤလၢတၢ်လီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တကြးလဲၤဘၣ် ခီဖျိလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဃုလဲၤ
ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ KNLA တၢ်ပှၢ်ပနီၣ်လီၤအယီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဃုထီၣ်တၢ်ပျဲလၢ ကလဲၤလၢ KNLA တၢ်ပှၢ်ပနီၣ်
အလီၢ်တဘျုးဘျီလံၤအယီၤ, တဘျီညါအံၤ ပတလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. ပတအါၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အဝဲသ့ၣ်
တၢ်ဃုထီၣ်ဘၣ်. ဖဲတၢ်မၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးအဆၢကတီၢ်, ပကြးအိၣ်ဆိး မ့တမ့ၢ်ဟူးဂဲၤလၢပကစၢ်တၢ်ပၤ ဒၣ်ဝဲ
လီၤ.”⁷

ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တဒီးန့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ KNLA အိၣ်သန့ၣ်က့ အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူ င---သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲ
သ့ၣ်လဲၤလၢကျဲ နံသိးကလဲၤဆူ င---သဝီ ဒီးလဲၤဝဲကတုၤလၢ KNLA တၢ်သမံသမိးတြၢ် အိၣ်တၢ်လီၤအခါ
KNLA ခးအဝဲသ့ၣ် ခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤတလၢ KNLA တၢ်ပှၢ်ပနီၣ်လီၤအယီၤန့ၣ်လီၤ.

⁷ တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပံးန့ၣ်အီၤလၢ တၢ်ပှၢ်ဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအီၤတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်နီၤအီၤဖဲ လၢမးၣ်း, ၂၈သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် လၢအဘူးဒီး c---သဝီယၢၤ, လုၤဖိထံၣ် ကၢၤ, ဇွဲၣ်လိာ်ကီၢ်ဆၣ်, မၤတြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ မိထၢၤချံ (81mm) လၢအတ ပိၤဖးဘၣ်တဖျါၣ် လၢဘၣ်တၢ်ခးအီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သးၣ်(၂၀၃) လၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သးၣ်တြီ (၂၂) တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲဖိလၢ န့ၣ်လီၤ. မိထၢၤချံဝဲအံၤ ကီၢ်ပယီၤသးခးဝဲဖဲ အဝဲသ့ၣ်ဒုးလိာ်အသးဒီး KNLA သးဒု (၃) လၢအအိၣ်လၢKNLAသးၣ်(၁၀၂) တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲဖိလၢ ဖဲလၢမးၣ်း ၁၅သီ ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါန့ၣ်အန့ၣ် စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၈န့ၣ်စးထီၣ်သီအဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသးလၢအအိၣ်လၢ တီအူကီၢ်ရၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤ အါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၁သီ ၂၀၁၈န့ၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသးလၢအ အိၣ်လၢတီအူကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်သးကျဲတဘိ ဖဲလုၣ်သီၤဝဲ ဒီးဒိၣ်ဖးခိၣ်ဝဲအဘၢၣ်စၢၤ ဒီးကျဲအံၤ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲ ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် မၤဂ့ၤထီၣ်သီလုၣ်ကျဲ အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ထုးအါထီၣ်အသးနီၣ်ဂံၢ်လၢ ခိၣ်သးၣ်(၂၆)လၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသးကလံၤထံးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၢ် မဲအဖိလၢ ဒီးခိၣ်ချ့သးၣ်(၆၀၇) လၢအအိၣ်လၢစကခ (၆) တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲဖိလၢ လၢကဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤကျဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်တဂၤ လၢအအိၣ်လၢဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူ ကီၢ်ရၢၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် တချုးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကျဲဒီးဘၣ်အခါ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ KNLA သးတၢ်ဂ့ၤဘၣ်ယး တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်သးကျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် မၤဂ့ၤထီၣ် ကျဲအဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ အဝဲသးထုးအါထီၣ် သးနီၣ်ဂံၢ်လၢကဟံးတၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢဖဲ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကျဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်လဲၣ်ဂ့ၤနီၣ်လဲၣ်ဂ့ၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပ ယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် မၤအါထီၣ်အသးနီၣ်ဂံၢ်လၢ ကဟးဟူးဂဲၤလၢ ကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်လီၤ ဒီးKNLA သး သ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢဖုၣ်တြီၤအါရံၤ, ၂၃သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သးၣ်(၆၀၇) လၢဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤ လၢ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဝဲစိသ့ၤ သ့ၣ်ညါချုးဝဲလၢ KNLA သးဒု(၁) လၢအအိၣ်လၢ KNLA သးၣ်(၅) တၢ်ပဖိလၢ လၢဘၣ်တၢ် တိခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤလၢ စီၤလုၤယုၤမူ ဒီး KNU သ့ၣ်ပုၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤဝဲဆူ သ့ၣ်ပုၤအိၣ်တၢ်အလီၢ် လၢ ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤသ့ၣ်ပနံၣ်တၢ်ကၤ ဝုအီၤမၤသ့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝုအီၤမၤအိၣ်ဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ပျဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပခိၣ်အအိၣ် ဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. KNLA သးဒီး KNU သ့ၣ်ပုၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤဝဲဆူတၢ်လီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဒ်သီးကတြီ ဝုအီၤလၢအတဆးမၤသ့ၣ်လၢတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢကကတီၢ် က့ၤသ့ၣ်ပုၤအယိ အဝဲသ့ၣ်တြီဝဲတၢ်မၤသ့ၣ် တကးဘၣ်တၢ်မၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးမၤဟးဂီၤခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အ ယိန့ၣ်လီၤ. နီၣ်လဲၣ်ဂ့ၤနီၣ်လဲၣ်ဂ့ၤ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သးၣ်(၆၀၇) သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤ

ဝဲဆူ ကါနံၤခွီတၢ်လီၤ လၢအအိၣ်လၢစ---သဝီ ဇီးဆ---သဝီအဘၣ်စၢၤ ဇီးလဲၤခးဝဲ KNLAသုး ဝဲမုၢ်ဟါလီၤ ငှန့ၣ်ရံၣ်, ဇိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ.⁸

အါန့ၢ်အန့ၣ် ဝဲလၢဖဉ်တြူၤအါရံၤ, ၂၄သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးရၣ်(၆၀၇) ဟဲက့ၤကဒါလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးလီၤ ဇီးမၤဆူၣ်သဝီဖိခံၣ်လၢအအိၣ်လၢ ရှ---သဝီ, ရီၣ်ပုၤခွီကရူၢ်လၢကလဲၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ. ဝဲ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိထံၣ်လိာ်သးဇီး ပုၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါ အဝဲသ့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဝဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤန့ၣ်န့ၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်ကျဲအခါ ဇိတနံၤညါကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်တ ဟ့ၣ်အိၣ်အဝဲသ့ၣ်မုၤဇီးတၢ်အိၣ်အဂၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ KHRG ပုၤထၢ တၢ်ကစီၣ်ဖိလၢအအိၣ်လၢ တီအူကီၢ်ရၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ,

“အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးခံၣ်အဘၣ်စၢၤ ဇီးအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢကဘၣ်လဲၤလၢ ကီၢ်ပယီၤ သုးအဂၤ ၂၀၀၈ညါန့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤန့ၣ်န့ၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးကျဲအဆၢကတီၢ် အဝဲတသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဒုး ကဲ ထီၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤလၢမုၢ်နၢၤခီ ဇီးသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဝဲစီသ့ၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်စုတဂၤ ၂,၀၀၀ကွဲးဇီးတဲ အီၤလၢ တၢ်အံၤမုၢ်ဝဲသံးပုၤန့ၣ်လီၤ.”⁹

ဝဲတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအဆၢကတီၢ် တၢ်မၤလၢကပီၤ ထံကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးန့ၣ်ဆဲးဆၢဝံၤဝဲဒၣ်ခံၣ်ချီလံာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ကု သုးဖီၣ်စုကဝဲၤကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တလူၤပိာ်ထွဲ (NCA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလၢသုးဖီၣ်စုကဝဲၤ ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲလၢအအိၣ်လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဆၢဒိၣ်(၃) အဆၢဖိၣ်(က)လၢသုးဖီၣ်စုက ဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ်မူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲဒၣ်အမုၢ် “ဆိကတီၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဟီၣ်ကဝီၤ ပုၤဒ်အမုၢ်, သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ တၢ်ကန့ၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်, ဆိကတီၢ် တၢ်ယုသ့ၣ်ညါဆိ န့ၣ်ဒါဟီၣ်က ဝီၤတၢ်အိၣ်သး, တၢ်ထၢသုး, စုကဝဲၤတၢ်ဒုး, တၢ်ဒီးလီၤဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပိာ်, တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး, တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ် စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဇီးသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးလိာ်သး” သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.¹⁰

KHRGဇီးန့ၢ်ဘၣ်လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါဘၣ်ယးကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် လုၢ်သ့ၣ်ခါပတ်(NCA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲအံၤခဲ အံၤန့ၣ်လီၤ. (NCA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢကီၢ်ပယီၤသုးမၤကမၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဃုာ် တၢ်လဲၤတလၢက့ၤတလၢKNU တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အလီၢ် ဇီးမၤအါထီၣ်သုးနီၣ်ဂံၢ်လၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဟီၣ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃုာ်မုၢ်ဟးဖျိးအယိ ဝဲတယံာ်ဒီးဘၣ်အဆၢကတီၢ် ပုၤသဝီဖိအဂၤ ၂,၂၉၅လၢအအိၣ်လၢ လူၤသီကီၢ် ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်မုၢ်ဟးဖျိးဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိလၢလူၤသီကီၢ်ဆၣ် ဘၣ်ဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲတယံာ်တဖၣ်ဒီးဆၢကတီၢ်

ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် မၤကမၣ်ကမျါဖိသ့ၣ်တဖၣ် တကးဘၣ်မၤကမၣ်စ့ၢ်ကီး (NCA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒ်ဖျါ လၢအဖိလံာ်အသိးဒ်အမုၢ် “ကီၢ်ပယီၤသုး ဇီးကလုာ်န့ၣ်သုးဖီၣ်စုကဝဲၤကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အၢၣ်လီၤအီၤဘၣ်ယး တၢ်ကဘၣ်ဒီသဒါကမျါဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခီဖျိ-သုးသ့ၣ် တဖၣ်ကဘၣ် မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးလိာ်သးကဒဲကဒဲ တချုးလၢအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကမၤဂ့ၤထီၣ် ကမျါတၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဟးရှဲးတၢ်မၤသံမၤဝီ, ဟးရှဲးတၢ် ဃုာ်မုၢ်ဟးဖျိးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်မၤဆူၣ် ဇီးဟးရှဲးတၢ်သုးဆူၣ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၢ်ကျဲ”¹¹သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်

⁸ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအီၤတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

⁹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအီၤတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

¹⁰ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ယး NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါအံၤ ကွၢ်ဝဲ “[“THE NATIONWIOE CEASEFIRE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF THE UNION OF MYANMAR AND THE ETHNIC ARMED ORGANIZATIONS” Myanmar Peace Monitor Organisation, 2015.](#)

လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်သး ကိၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် မၤကမၣ်(NCA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်အအိၣ်ဖျါလၢ ထးသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ထံလီၤကိၢ်ပယီၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်လၢအယုၢ်ထီၣ်လၢ ၁၉၇၅လၢအအိၣ်လၢ လူၤသီကိၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တုၤခဲအံၤအဝဲ သ့ၣ်တက့ၤအိၣ်ဘၣ်ဒီးလၢ အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပျံၤဝဲကိၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တ လၢအဟူးဂဲၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဆိးတၢ်လီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ ကက့ၤကဒါအဂီၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီးတၢ်ပူၤဖျါလၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်တအိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်သိးသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကက့ၤအိၣ်ဘၣ် က့ၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီးမၤဝဲတၢ်ဘျၢတၢ်ဘၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးယုၢ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကိၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ကထုးကွံာ်အသးကလၢလၢအသ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတုၤဝဲ လၢ အအိၣ်ဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.¹² ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ် ကိၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် တထုးကွံာ်အသးကလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်မၤအါထီၣ်အသးနီၣ်ဂံၢ်လၢကဟူးဂဲၤ အါထီၣ်လၢ လီၤကဝီၤပူၤ န့ၣ်လီၤ. ၂၀၁၂န့ၣ်တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးပတြီၤ¹³ ဝံၤအလီၢ်ခံ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ထံလီၤကိၢ်ပယီၤ လီၤအိၣ်ကမ့ၢ် လၢလူၤသီကိၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်ဒီးက့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဒူသဝီသ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ အဝဲသ့ၣ်က့ၤကဒါက့ၤလၢ ဒူသဝီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ တသ့ဘၣ်အမဲၣ်ညါထံလီၤ ကိၢ်ပယီၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်အါဂၤလၢအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ် ၂,၂၉၅ဂၤ ဘၣ်ကဲထီၣ်ကဒီးပုၤယုၢ်မံၤဖျါးဖျါးအသိတဘျီ ဖဲလၢမးရှး ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိအါဂၤလၢအအိၣ်လၢ လူၤသီကိၢ်ဆၣ် လၢအအိၣ်ဘူးဒီးသိလုၣ်ကျဲလၢကိၢ်ပယီၤသးကတုဲတၢ်လီၤသ့ၣ်တ ဖၣ် ယုၢ်ထီၣ်ဆိကွံာ်ဝဲလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် ခီဖျါလၢကိၢ်ပယီၤသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ကဟဲန့ၣ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတခီ အဝဲသ့ၣ်ယုၢ်မံၤဖျါးဖျါး ခီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပျံၤဘၣ် ကိၢ်ပယီၤသး လၢအအိၣ်လၢ ကလံၤစိးလူၤသီကိၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ယုၢ်ထီၣ်ဆိကွံာ်တချုးလၢကိၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဘၣ် ခီဖျါလၢန့ၣ်လၢ အပူၤကွံာ်တဖၣ်အပူၤ အဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျါဘၣ်တုၤလံ ကိၢ်ပယီၤသးအတၢ်မၤအါမၤနးအါမးလၢ သးပုၤနီၣ်ကွံာ်ဝဲ တန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲအါမးအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လဲၤခီဖျါဆုၣ်မဲၣ်ကဲမဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိၣ်တုၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤ

¹¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်သး NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢအံၤ ကွၢ်ဖဲ “[THE NATIONWIOE CEASEFIRE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF THE UNION OF MYANMAR AND THE ETHNIC ARMED ORGANIZATIONS](#)” Myanmar Peace Monitor Organisation, 2015.

¹² This information was taken from “[IDPs in Lu Thaw Township, Hpapun District urge Tatmadaw to withdraw army camps \(May 2017\)](#)” KHRG, September 2017.

¹³ ကိၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီးခွၢ်အဲၣ်ယုၢ်ပဒိၣ်မၤဝဲတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးပတြီၤဒီးဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢ် ဖဲလၢယနူၤအါရဲၤ ၂၀၁၂န့ၣ်, ဖဲဝုၢ်ဖၣ်အၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လီၤတဲသကိးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်လၢအယံၢ်အထၢအဂီၢ်အံၤတၢ်တဲသကိးဒီးအီၤအဖၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အကျိၤအကျဲအံၤ ပထံၣ်အီၤသ့ဖဲ [KNU Stakeholder webpage](#) ကိၢ်ပယီၤပဒိၣ်တၢ်ကွၢ်စူၣ်ကယၢ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်ပုၤယံၢ်သန့အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. မ့မုၢ်လၢ KHRG အတၢ်ပၢ်ထံၣ်နီၤဖးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး စးထီၣ်လၢ တၢ်မၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးအံၤန့ၣ် ပထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ဖဲ [Truce or Transition? Trends in human rights abuse and local response since the 2012 ceasefire](#), KHRG, လိမုၤ ၂၀၁၄. ဖဲလၢမးရှး ၂၀၁၅န့ၣ် အနံၤန့ၣ် မုၢ်တၢ်တၢ်ပီၣ်တဲသကိး ထံလီၤကိၢ်ပယီၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးလၢကိၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီးကလုာ်စူၣ်ဖီၣ်စုကဝဲ တဘျုးကလုာ်ဖဲဝုၢ်တကူၣ်ပုၤထီၣ် နွံတဝီအံၤပထံၣ် န့ၣ်အီၤသ့ဖဲ “[Seventh Round of Nationwide Ceasefire Negotiations](#),” ခွၢ်အဲၣ်ယုၢ်လီၤခၢၣ်သး, လိမးရှး ၁၈သီ ၂၀၁၅န့ၣ်. တၢ်တၢ်ပီၣ်တဲသကိးဝံၤအလီၢ်ခံ, ခွၢ်အဲၣ်ယုၢ်ကိးဝဲ လီၤခၢၣ်သးကမံးတံၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီး ထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ဖဲ “[KNU: Emergency Meeting Called To Discuss Nationwide Ceasefire Agreement And Ethnic Leaders’ Summit](#),” ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲကျိၤ, လိမုၤ ၂၁သီ ၂၀၁၅န့ၣ်.

သဝီဖိသုဉ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသုဉ်နၢ်ဟူကီၢ်ပယီၤသုးသုဉ်တဖၣ်ဟဲ မ့တမ့ၢ်န့ၣ်လီၤဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်တဘျီယံ အဝဲသုဉ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်လၢ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးကဲထီၣ် ခီဖျိလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ သုဉ်တဖၣ် ကဲထီၣ်လၢ KNLA, ဂၢၤဒုး ဒီးကီၢ်ပယီၤသုး သုဉ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ တလီၢ်လီၢ်အယိစ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ဒုးသုဉ်တဖၣ် ကဲထီၣ်တလီၢ်လီၢ်အယိ သဝီဖိလၢအအိၣ် လၢ လၢၢ်မုၢ်ပျီ, စီမုၢ်ပျီ ဒီးခုဉ်ပူၤကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်သုဉ်တဖၣ် ဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်လၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအ လီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ ၂,၂၉၅၇၇ လၢအအိၣ်လၢ ည---, တ---, ထ---, ဒ---, န---သဝီ, ခုပူၤကရူၢ်, ဒီး ပ---, ဖ---, ဘ---သဝီ, စီမုၢ်ပျီကရူၢ် ဒီးသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ မ---, ဃ---ဒီးခခ---သဝီ, လၢၢ်မုၢ် ပျီကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်သုဉ်တဖၣ် ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးဒီးကဲထီၣ်ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ ၂,၂၉၅၇၇အကျါ, ပိာ်မုၢ်အိၣ် ၁,၁၃၃၇၁ဒီး ပိာ်ခွါအိၣ် ၁,၁၆၂၇၁န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအယုၢ်ထီၣ် သုဉ်တဖၣ် ပုၤ ၁,၁၇၄၇၁အိၣ်လၢ ခုပူၤကရူၢ်, ၃၆၈၇၁ အိၣ်လၢစီမုၢ်ပျီကရူၢ် ဒီး၇၅၃၇၁အိၣ်လၢ လၢၢ်မုၢ်ပျီကရူၢ်သုဉ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးနီၣ်ဂံၢ်လၢ တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အိၣ်သုဉ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢသဝီအါဖျါဘၣ် ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးခီဖျိလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးသုဉ်တဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးဟူးဂဲၤဝဲလၢ ကမျါသုဉ်တဖၣ် အိၣ်ဆိးဟီၣ်ကဝီၤအယိန့ၣ်လီၤ.¹⁴

တၢ်ဂီၤသုဉ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢၣ်,၁၅သီ,၂၀၁၈န့ၣ်, ဖဲ ရှ၅---ဟီၣ်ကဝီၤ, ခုပူၤကရူၢ်, မုၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂီၤသုဉ်တဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢဒ---သဝီသုဉ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလၢ ပုၤလၢၢ်ကျါလၢ ရှ၅---တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသုဉ်တဖၣ် ကအိၣ်လၢအဝဲသုဉ်သဝီအဂီၢ် အဝဲသုဉ်တုၢ်ဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်ဘၣ် ခီဖျိလၢကီၢ်ပယီၤသုးအါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဟဲန့ၣ်လီၤလၢအဝဲသုဉ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤလၢ ကတုၤထီၣ်ဝဲကျဲဆူသိၣ်လုၣ်ကျဲ ဒီးကစးထီၣ်တုၤဝဲ စးထီၣ်လၢ လၢၢ်မုၢ်ပျီကရူၢ် တုၤလၢခုပူၤကရူၢ် တကးဒီးဘၣ် အဝဲသုဉ်တဖၣ် ဟးဟူးဂဲၤစ့ၢ်ကိးလၢသဝီဖိသုဉ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအယိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသုဉ်တဖၣ် တုၤထီၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ကဒုပတြီၢ်လီၢ်သုဉ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဝဲမူးမူးနီၢ်နီၢ်ဘၣ် တကးဒီးဘၣ်ဖိသုဉ်အါဂၤ ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် ခီဖျိလၢတၢ်ဆါအယိန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ- KHRG]

ဒ် KHRG ဒီးကညိပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိလၢအဂၤသုဉ်တဖၣ်အတၢ်ဟ်ဖျါအသိး သဝီဖိတကးဘၣ်ပုၤကွီဖိသုဉ် တဖၣ်စးထီၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်လၢ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် စးထီၣ်လၢ လါမးရှး ၃သီ ၂၀၁၈န့ၣ် ဒီးယုၢ်အိၣ်ကဒု ဝဲလၢ တၢ်လုၢ်တၢ်တြီၤ ဒီးပုၤလၢၢ်ကျါသုဉ်တဖၣ် တုၤလၢလါမးရှး ၁၆သီ ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသုဉ်ယုၢ်အဆၢ ကတီၢ် စိာ်ယုၢ်ဒၣ်ထဲဟုသး, တၢ်ကူတၢ်ကၤ ဒီးတနီၤတခီ မူၤယုပနၢ်ဒီးအဝဲသုဉ်န့ၣ်လီၤ. KHRG ဟ်ဖျါထီၣ်လီၤ

¹⁴ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါသုဉ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်တရၢလီၤဒီးအိၣ်တဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တံဂီၤတၢ်ဂၢ်လၢ သဝီဖိလၢအယုၢ်မံၤဖျါးလၢအအိၣ်လၢ လၢၢ်မုၢ်ပျီၣ်ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ယုၢ်အိၣ်ကဒုၣ်ဒုၣ်ဆူယ-
 ---, ရ---, လ---, ဝ---, သ--- ဒီးဟ---တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ခုပူၤကရူၢ်
 သ့ၣ်တဖၣ် ယုၢ်အိၣ်ကဒုဆူ ရှၤ---, အ---, ဟ---, ဟဟ--- ဒီး ကက---တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 စးထီၣ်ဖဲလၢမးရှး ၂၀၁၈န့ၣ်အဆၢကတီၢ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ယုၢ်ကွၢ်ဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အယီၤ ကွီသ့ၣ်
 တဖၣ်ခဲလၢၢ် တၢ်ဘၣ်ပတုၣ်ကွၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ကရူၢ်သၢဘၣ်အပူၤစ့ၢ်ကိးယုၢ်တပူၤ
 ယီၤဒီးအမိၢ်အပၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤ ပုၤကွီဖိလၢအအိၣ်လၢ ခခ---, ဂဂ---, ယယ--- ဒီးယ---
 လၢၢ်မုၢ်ပျီၣ်ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဝဲ ၂၀၁၇-၂၀၁၈တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်တဝံၤဘၣ် ခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်တန့ၢ်န့ၣ်လီၤဘၣ်န့ၣ်
 ကတၢ်တၢ်ဒီးစးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိ ဒီးကွီဖိမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီလၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်
 တက့ၤဘၣ်လၢ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်န့ၢ် အဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢကဟဲ အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ကွီတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢၣ်,၁၅သီ,၂၀၁၈န့ၣ် လၢရှၤ---တၢ်လီၤ, ခုပူၤကရူၢ်,မုၢ်တြီၢ်
 ကီၢ်ရှၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဒ---သဝီသ့ၣ်တဖၣ်
 ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဒုၣ်လၢ ရှၤ---တၢ်လီၤဒီးအမိၢ်အပၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အမိၢ်အပၢ်ကဒုးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်
 တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢလၢပုၤပုၤအဂီၢ်ဒုးအိၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ် ခီဖျိလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ယုၢ်ပူၤပျဲးအသးဒီးကီၢ်ပယီၤသုးအ
 ဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်စိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဂၤတချုးဘၣ်ဒီးစိၣ်ဝဲချုးထဲ ဟုသးတခါအယီၤန့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ- KHRG]

ဖဲတယံၣ်တမိၢ် ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢၣ်,၅သီ,၂၀၁၈န့ၣ်အဆၢကတီၢ် KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒုၣ်လၢ
 တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ပုၤယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲအဒိၣ်ကတၢ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် တလၢတပုၤဒီး
 တၢ်အိၣ်ကဒုလီၤသ့ၣ်တဖၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တနီၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒ်အမ့ၢ်
 တၢ်ကူး ဒီးတၢ်ညၣ်ဂီၢ်တၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲနးထီၣ် ခီဖျိလၢဖဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
 ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အဆၢကတီၢ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဆူၣ်ချုၣ်တၢ်ကူၤစါယါဘျါလၢလၢပုၤပုၤ ဒီးတၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးတကူတလၢဘၣ်
 အယီၤန့ၣ်လီၤ. နဲလဲၣ်ဂ့ၤနဲလဲၣ်ဂ့ၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကျိၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ခီဖျိယုၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢ
 KNLA ဒီးဂၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ နဲသိးအဝဲသ့ၣ်ကက့ၤဟံးအိၣ်ဟု
 သးဒီးဘုလၢအဝဲသ့ၣ် မၤအိၣ်တုၢ်ဝဲလၢ ၂၀၁၇န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် က့ၤခူသ့ၣ်လၢအသဝီ ဒီးက့ၤဟံးအိၣ်
 ဝဲဟုသးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးက့ၤဝဲလၢ ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တနီၤက့ၤဟံးအိၣ်ဝဲဘုသးလၢအဝဲ
 သ့ၣ်ဟံၣ်ခူၣ်သ့ၣ်လၢပုၤကျါသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. နဲလဲၣ်ဂ့ၤနဲလဲၣ်ဂ့ၤ ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတနီၤ က့ၤဟံးအိၣ်
 ဟုသးဒီးဘုတဘျီဘၣ် ခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဘုဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဘူးကီၢ်ပယီၤသုးကလၢသ့ၣ်တဖၣ်အယီၤ န့ၣ်လီၤ.
 လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဖိခိၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ယုၢ်လီၤဝဲဟုသး ဒီးတၢ်အိၣ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအသကိးလၢအအိၣ်လၢ
 လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤ ဖဲလၢမးၣ်း,၁၅သီ,၂၀၁၈နံၣ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မၤတြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲလၢမးၣ်း ၂၀၁၈နံၣ်အဆၢကတီၢ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံၣ်ရှၢၣ်သ့ၣ်ဟုးသးလၢ ပုၤပူၤ ခီဖျါလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ် ဒီးကီၢ်ပယီၤသုး သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဟူးသးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကးဘၢအီၤလၢယၢ်လၢ် ဒီးဒၤလံၤဘၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ- KHRG]

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤလၢ ဟုးသးလၢအဝဲသ့ၣ်ဟဲစိၣ်ဒီးက့ၤဟံးအိၣ်ဝဲမ့ၢ်လၢၣ်န့ၣ် လၢလၢက ဟဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်မူအိၣ်ဘၣ်က့ၤဒီးလဲၣ်န့ၣ် တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအဝဲ သ့ၣ်ကမၤလၢပုၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်လိၣ်အဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အယီၤ ဒုးအါထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ် ဂီၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ် ပုၤယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဟံၣ်လီၤတၢ်ကွၢ်အစး, အစံးဒီး တၢ်ဘုၣ်တၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်ဘုၣ်တၢ်ဝဲခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် သဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ အတၢ်ဘုၣ်တၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကမၤသံအီၤ, ကယီၢ်ဘၣ်ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပီၤ မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ဘုၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးကနွဲအူဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တယံၣ်တမီၢ် ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢၣ်,၁၉သီ,၂၀၁၈နံၣ်အဆၢကတီၢ် KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤ ဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ် အိၣ်သးဘၣ်ယး ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဆိးလၢ ဒဲလၢအဝဲသ့ၣ်တုထီၣ်ပတြီၤဝဲလၢတၢ်အိၣ်က နုၤလီၢ် တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ် ခီဖျါလၢ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ တၢ်အိၣ်သး ကီၢ်ခဲဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဒဲလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အါဂၤအိၣ်ဝဲန့ၣ် ကးဘၢဝဲအခိၣ်လၢ ဖျးစတး (ဒၤလံၤဘၢ), သ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်လၢ် ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤ ဘၣ်ဆၣ် ခီဖျါလၢတၢ်စူၤအယီၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသဒါမူခိၣ်ထံတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲတသူဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သီးတၢ်ခိၣ် ဆၢဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤကန့ၢ်အဂီၢ် (FBR) ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ကမံးတံး (CIDKP) သ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ ဂ့ၢ်ကီၢ် အူတၢ်မၤစၢၤ ဒ်အမ့ၢ် ဒၤလံၤဘၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤတုၤဒီးဒၣ်လၢကျဲ တဝဲဖဲ ဆဆ---သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိ လဲၤလၢလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ် ဖဲလၢမးၣ်းကလၢၣ် ၂၀၁၈နံၣ်အဆၢကတီၢ် အဝဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ KNLA သုးကသံၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဝဲစိၣ်ဝဲကသံၣ်အဝဲ ၁၀လၢ ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအီၤလၢ မတဂၤ/တဖုလဲၣ် န့ၣ်တၢ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ သဝီဖိတနီၤလၢအလဲၤသုးလီၢ်သုးကျဲလၢ ကီၢ်သၢဘုၣ်တဘျီသ့ၣ်တဖၣ် ဆုၤယီၤကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဆူပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ခဲအံၤ လၢအအိၣ်လၢ လူၤသီကီၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တုၤလၢမၤတြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်သန့ၣ်က့ အဝဲ သ့ၣ်တဟ့ၣ်လီၤဒီးဝဲဆူထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ် ခီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခိးကွၢ်တၢ်အိၣ်သး ဒီးတၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်တဂ့ၢ်ထီၣ်ဘၣ်တခီ ကဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢစုအလီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကပူၤန့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢ တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ လၢမးၣ်း,၂၀၁၈နံၣ်လံၤလံၤ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် က့ၤကဒါ ဆူ

အဝဲသွပ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤတသ့ဒီးဘၣ် ခီဖျိလၢတၢ်ဒုးသွပ်တဖၣ်ဆဲးကဲထီၣ်အသး ဒီးအဝဲသွပ်တူၢ်ဘၣ် ဝဲလၢ ကကွၢ်ကဒါအဂီၢ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢအဝဲသွပ်ဂီၢ် တအိၣ်ဒီးစ့ၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤသွပ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤ ဝဲလၢမးရှး,၁၇သီ,၂၀၁၈န့ၣ် ဝဲလၢမၢ်ပျီကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသွပ်တဖၣ် ဟံၣ်ပျီထီၣ်သဝီဖိလၢအတၢ်ကမၣ်တအိၣ် ယုၣ်ဒီးပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသၣ်သွပ်တဖၣ် ဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်လၢအနူသဝီ ဒီးယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်လၢပုၤလၢ်ကျါ ခီဖျိလၢပယီၤတၢ်ထီၣ်ဒုး အဝဲသွပ်လၢလၢ်မၢ် ပျီကရူၢ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသွပ်တဖၣ် အဝဲသွပ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်ခီဖျိလၢကီၢ်ပယီၤသုး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးတၢ်ဒုး သွပ်တဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ တုထီၣ်ဝဲ ဒဲတၢ်အိၣ်ကဒုတစိၢ်တလီၢ်သွပ်တဖၣ် ဝဲအဝဲသွပ်အိၣ်လၢ လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ် လီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲတၢ်အိၣ်ကဒုတစိၢ်တလီၢ်သွပ်တဖၣ် အဝဲသွပ်ကးဘၢဝဲအခိၣ်ဒီးဖျးစတုး(ဒၤလံၤဘၢ), သွပ်ဒုးဒီးသွပ်လၢ်သွပ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးသဒါတၢ်စူၤထံတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ- KHRG]

တၢ်ကတိၤကျၢ်တၢ်

တၢ်ဒုးသွပ်တဖၣ် ဆဲးကဲထီၣ်အသးလၢ မၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် ဒီးတီၢ်အူကီၢ်ရှၢၣ်သွပ်တဖၣ်အယီၤ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်နိးတၢ် ဘျးတခါလၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲၤအဂီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမၢ်ထီၣ်ကလံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးသွပ် တဖၣ် မၤကမၣ် NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢသွပ်တဖၣ်ခဲအံၤခဲအံၤ ခီဖျိသုးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤကျဲၤ ဒီးဆိၣ်သနံးဂုၢ်ဆူၣ်ပၤ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤသွပ်တဖၣ်ယိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံခဲသံပုၤအလီၢ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သွပ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ယုၢ် မ့ၢ်ဟးဖျိးအယီၤ သဝီဖိ ၂,၂၉၅ဂၤဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ထံၣ်ဂီၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးဝဲအံၤ တြီတၢ်ဃာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ပုၤသးစၢ်ဒီးဖိသၣ်သွပ်တဖၣ် လၢကဒီးန့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီဖျိလၢအဝဲသွပ် ဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်သိၣ်လိကီၢ် ယုၢ်ဖျိးကွၢ်လၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးနူသဝီလီၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးသွပ်

တဖန်တမကမည်ထဲ NCA တပ်သိပ်တပ်သိပ်တပ်ဘျာဘန်အမဲဉ်ညါ အဝဲသွန်မကမန်စွန်ကီး ပှဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲး ယာ်ခိဖျိလာထီဉ်ဒုးသဝီဖိ ဒီးမၤသံသဝီဖိလာအတၢ်ကမန်တအိဉ်ဘဉ်သွန်တဖန်, ဒီးမၤဆူဉ်သဝီဖိသွန်တဖန် နဲဉ်န့ၢ်အကျဲ ဒီးမၤဆူဉ်စွန်ကီးသဝီသးပှၢ်လၢ ကဲန့ၢ်အပှၢ်စိဉ်ခိတၢ်ကစိဉ်ဖိ ၆၂၀၁၈နံဉ်ထီဉ်သီသီအဆၢကတီၢ် န့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သွန်တဖန်အံၤအယီၤ ပှၤကွၢ်ဟ့ဉ်ကွၢ်စူဉ်တၢ်ကမံတံး (JMC) ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်သွန်တဖန် ကြၢးကွၢ်ဟ့ဉ်ကွၢ်စူဉ်ကီၢ်ပယီၤသုးသွန်တဖန် ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒီးမၤလီၢ်တံၢ်ဒ်သီးအဝဲသွန်တဖန်ကလူၤပိာ်ထွဲ NCA တပ်သိပ်တပ်သိပ်တပ်ဘျာ ဒီးဟံးဂ့ၢ်ဝီကလုာ်နုးသုးဖိဉ်စုကဝဲၤတဖုလၢလၢအမၤကမန် NCA တပ်သိပ် တပ်သိပ်တပ်ဘျာ ဒ်သီးတၢ်ကကၢၤယာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်, တၢ်ဒီသဒၢကမျၢၢ် ဒီးမၤဂ့ၤထီဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်တၢ် အိဉ်သးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

Mu Traw (Hpapun) District

Karen Human Rights Group (KHRG)

The map displays the Taw Oo (Toungoo) District, a Karen township in Shan State, Myanmar. The district is situated in the central-eastern part of the state, bordered by Mandalay Region to the north, Bago Region to the west, Kayah State to the east, and Kayin State to the south. Neighboring districts include Daw Hpa Hko (Thandaunggyi) to the north, Leik Tho Town to the northeast, Thandaung Town to the east, Baw Ga Li Town to the southeast, and Htantabin Town to the south. The district is traversed by the Salween River and its tributaries, including the Thauk Ye Khut Chaung, Thauk Ye Khut Chaung, and Yaw Loik Khoh. A railway line runs through the district, connecting it to the rest of the country. The map also shows the locations of several towns and villages, including Zay Yar Thi Ri Town, Nay Pyi Taw City, Pake Ba Thi Ri Town, Pymmana Town, Yedashe Town, Kaytumati Town, Taungoo Town, Oktwin Town, Htantabin Town, Htaw Ta Htoo (Tantabin) Township, Thandaunggyi Town, Thandaung Town, Baw Ga Li Town, and various villages. A legend in the bottom left corner identifies the symbols for Village, Town, Road, Railway, River, Karen Township, and States and Regions. A scale bar at the bottom indicates distances up to 20 km. An inset map in the top right corner shows the location of Myanmar within Southeast Asia, with a red box highlighting the Taw Oo (Toungoo) District.

15